

**8-asis TVSAS – JUNG TINĖS SUTARTIES SUBJEKTŲ FINANSINĖ
ATSKAITOMYBĖ**

Oficialus pareiškimas

Šis tarptautinis viešojo sektoriaus apskaitos standartas (TVSAS) parengtas pagal Tarptautinio apskaitos standartų komiteto (TASK) išleistą 31-ąjį tarptautinį apskaitos standartą (TAS) „Investicijų į bendras įmones apskaita“. Tarptautinių apskaitos standartų valdyba (TASV) ir Tarptautinių apskaitos standartų komiteto fondas (TASKF) buvo įsteigti 2001 metais, ir jie pakeitė TASK. Tarptautiniai apskaitos standartai (TAS), kuriuos išleido TASK, galioja iki TASV juos patikslina ar panaikina. TASV leidimu šiame Tarptautinės buhalterijų federacijos viešojo sektoriaus komiteto leidinyje pateikiamos 31-ojo TAS ištraukos.

Patvirtintas Tarptautinių apskaitos standartų (TAS) tekstas yra tas, kurį TASV išleido anglų kalba. Jo kopijas galima įsigyti tiesiogiai iš TASV Leidybos skyriaus, adresu: *7th floor, 166 Fleet Street, London EC4A 2DY, United Kingdom.*

El. paštas: publications@iasb.org.uk

Internetas: <http://www.iasb.org.uk>

TAS, TAS projektų ir kitų TASK ir TASV leidinių autorių teisės priklauso TASKF.

Sutrumpinimai „TAS“, „TASV“, „TASK“, „TASKF“ ir pavadinimas „Tarptautiniai apskaitos standartai“ yra TASKF prekių ženklai ir negali būti naudojami be TASKF sutikimo

2000 m. gegužės mėn.

**8-asis TVSAS – JUNG TINĖS SUTARTIES SUBJEKTŲ FINANSINĖ
ATSKAITOMYBĖ****TURINYS**

	Paragrafai
Taikymas.....	1–4
Apibrėžimai.....	5–17
Sutartimi įteisintas susitarimas.....	6–9
Ekonominis ūkio subjektas.....	10–12
Jungtinės sutarties subjektų formos.....	13–14
Būsimoji ekonominė nauda arba paslaugos.....	15
Valstybės įmonės.....	16
Grynasis turtas / nuosavas kapitalas.....	17
Bendrai kontroliuojama veikla.....	18–22
Bendrai kontroliuojamas turtas.....	23–29
Bendrai kontroliuojami ūkio subjektai.....	30–50
Dalininko konsoliduota finansinė atskaitomybė.....	36–49
Pagrindinis (principinis) būdas – proporcingas konsolidavimas.....	36–42
Leistinas alternatyvus būdas – nuosavybės metodas.....	43–45
Pagrindinio (principinio) ir leistino alternatyvaus būdo taikymo išimtys.....	46–49
Atskira dalininko finansinė atskaitomybė.....	50
Sandoriai tarp dalininko ir jungtinės sutarties subjekto.....	51–53
Sutarties subjekto dalis investuotojo finansinėje atskaitomybėje.....	54–55
Jungtinės sutarties subjekto valdytojai.....	56–57
Atskleidimas.....	58–62
Pereinamosios nuostatos.....	63–65
Įsigaliojimo data.....	66–67
Palyginimas su 31-uju TAS	

8-asis TVSAS – JUNG TINĖS SUTARTIES SUBJEKTŲ FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ

Juodu kursyvu spausdinami standarto paragrafai turi būti siejami su šviesiu šriftu spausdinamais šio standarto paaiškinimų paragrafais ir su Tarptautinių viešojo sektoriaus apskaitos standartų pratarne. Tarptautiniai viešojo sektoriaus apskaitos standartai netaikomi nereikšmingiems straipsniams.

Taikymas

- 1. Ūkio subjektas, kuris rengia ir teikia finansinę atskaitomybę kaupimo principu, turėtų taikyti šį standartą jungtinės sutarties subjekto dalies apskaitai ir jungtinės sutarties subjekto turto, įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų apskaitai dalininkų ir investuotojų finansinėje atskaitomybėje, neatsižvelgiant į jungtinės sutarties subjekto veiklos struktūrą ir formą.*
- 2. Šis standartas nustato dalių jungtinės sutarties subjekte apskaitos pagrindą.*
- 3. Šis standartas taikomas visiems viešojo sektoriaus ūkio subjektams, išskyrus valstybės įmones.*
- 4. Valstybės įmonės (VI) privalo laikytis Tarptautinių apskaitos standartų (TAS) kuriuos išleido Tarptautinis apskaitos standartų komitetas. Viešojo sektoriaus komiteto išleistoje 1-ojoje gairėje „Valstybės įmonių finansinė atskaitomybė“ pažymima, kad TAS tinka visoms verslo įmonėms, neatsižvelgiant į tai, ar jos veikia privačiame, ar viešajame sektoriuje. Todėl 1-ojoje gairėje rekomenduojama, kad VI rengtų tokią finansinę atskaitomybę, kuri visais reikšmingais atžvilgiais atitiktų TAS reikalavimus.*

Apibrėžimai

- 5. Šiame standarte vartojamos sąvokos:*

Kaupimo principas – apskaitos būdas, pagal kurį sandoriai ir kiti ūkiniai įvykiai pripažįstami apskaitoje tada, kai jie įvyksta (ne tik tada, kai gaunami ar sumokami pinigai ar jų ekvivalentai). Todėl sandoriai ir ūkiniai įvykiai apskaitoje registruojami ir pripažįstami tuo finansiniu laikotarpiu, su kuriuo jie yra susiję. Pagal kaupimo principą pripažįstamas turtas, įsipareigojimai, grynasis turtas / nuosavas kapitalas, pajamos ir sąnaudos.

Turtas – ūkio subjekto kontroliuojami dėl praeities ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių gauti ištekliai, iš kurių ūkio subjektas tikisi ateityje gauti ekonominės naudos arba paslaugų.

Asocijuotas ūkio subjektas – ūkio subjektas, kuriam investuotojas daro reikšmingą įtaką ir kuris nėra nei kontroliuojamasis, nei investuotojo jungtinės sutarties subjektas.

Pinigai – grynėji pinigai kasoje ir indėliai iki pareikalavimo.

Pinigų srautai – pinigų ir pinigų ekvivalentų įplaukos ir išmokos.

Konsoliduota finansinė atskaitomybė – ekonominio ūkio subjekto finansinė atskaitomybė, sudaryta kaip vieno ūkio subjekto finansinė atskaitomybė.

Savininkų įnašai – būsimoji ekonominė nauda ar paslaugos, išskyrus tas, dėl kurių atsiranda ūkio subjekto įsipareigojimai, kurias ūkio subjektui suteikė išorės dalyviai ir įgijo finansinį interesą į ūkio subjekto grynąjį turtą / nuosavą kapitalą, kuris:

a) suteikia teisę skirstyti ūkio subjekto būsimąją ekonominę naudą arba paslaugas jo buvimo laikotarpiu, kai tokį paskirstymą turi teisę atlikti savininkai ar jų atstovai, o, nutraukus ūkio subjekto veiklą, skirstyti turtą, kuris lieka įvykdžius visus įsipareigojimus; ir / arba

b) gali būti parduotas, išmainytas, perduotas ar susigrąžintas.

Kontrolė – teisė valdyti kito ūkio subjekto finansinę ir veiklos politiką siekiant gauti naudos iš to ūkio subjekto veiklos.

Kontroliuojamasis ūkio subjektas – ūkio subjektas, kurį kontroliuoja kitas ūkio subjektas (vadinamas kontroliuojančiuoju ūkio subjektu).

Kontroliuojantysis ūkio subjektas – ūkio subjektas, kuris kontroliuoja vieną ar daugiau kontroliuojamųjų ūkio subjektų.

Paskirstymai savininkams – ūkio subjekto būsimosios ekonominės naudos ar paslaugų paskirstymas visiems savininkams (ar jų daliai) kaip grąža iš investicijos arba kaip investicijos grąžinimas.

Ekonominis ūkio subjektas – ūkio subjektų grupė, kurią sudaro kontroliuojantysis ūkio subjektas ir vienas ar daugiau kontroliuojamųjų ūkio subjektų.

Nuosavybės metodas – apskaitos ir atskaitomybės sudarymo metodas, kai įsigyta bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto dalis iš pradžių užregistruojama savikaina, o po to koreguojama pagal ūkio subjektui tenkančios bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto grynojo turto / nuosavo kapitalo dalies pasikeitimus po įsigijimo. Finansinės veiklos ataskaita parodo ūkio subjekto dalininkui tenkančią bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto veiklos rezultatų dalį.

Snaudos – ekonominės naudos ar potencialių paslaugų sumažėjimas per ataskaitinį laikotarpį dėl turto atidavimo ar sunaudojimo arba dėl priimtų įsipareigojimų, dėl kurių sumažėja grynasis turtas / nuosavas kapitalas, išskyrus paskirstymą savininkams.

Valstybės įmonė – ūkio subjektas, kuris turi visus šiuos požymius:

- a) turi teisę savo vardu sudaryti sutartis;
- b) teisės aktų nustatyta tvarka jam suteikti finansiniai ir veiklos vykdymo įgaliojimai;
- c) įprastinės veiklos metu kitiems ūkio subjektams prekes ir paslaugas parduodantis pelningai arba už kainą, kuri visiškai padengia sąnaudas;
- d) nepriklauso nuo nuolatinio vyriausybės finansavimo (kitokio nei produkcijos išigijimai ar pardavimai tarp nesusijusių šalių); ir
- e) kontroliuojamas viešojo sektoriaus ūkio subjekto.

Investuotojas į jungtinės sutarties subjektą – jungtinės sutarties subjekto dalininkas, kuris bendrai nekontroliuoja to subjekto.

Bendra (jungtinė) kontrolė – sutartimi įteisinta dviejų ar daugiau šalių pasidalyta ūkio subjekto veiklos kontrolė.

Jungtinės sutarties subjektas – sutartimi įteisintas dviejų ir daugiau šalių įsipareigojimas vykdyti veiklą ir bendrai ją kontroliuoti.

Įsipareigojimai – dėl praeities ūkiniu operacijų ir/arba ūkinių įvykių atsiradę dabartiniai ūkio subjekto įsipareigojimai, kuriuos vykdydamas ūkio subjektas, tikėtina, kad turės naudoti savo turimus ir būsimus ekonominę naudą ar paslaugas teikiančius išteklius.

Grynasis turtas / nuosavas kapitalas – teisė į turto dalį, likusią iš ūkio subjekto turto atėmus visus jo įsipareigojimus.

Proporcingas konsolidavimas – apskaitos ir pateikimo finansinėje atskaitomybėje metodas, kai ūkio subjekto dalininkui tenkanti bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto turto, įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų straipsnių dalis pagal kiekvieną eilutę sudedama su panašiais dalininko finansinės atskaitomybės straipsniais arba dalininko finansinėje atskaitomybėje pateikiama atskiromis eilutėmis.

Pajamos – ūkio subjekto ekonominės naudos arba potencialių paslaugų padidėjimas per ataskaitinį laikotarpį, kai dėl to padidėja grynasis turtas / nuosavas kapitalas, išskyrus papildomus savininkų įnašus.

Reikšminga įtaka (šiuo standarte) – galimybė dalyvauti priimant ūkio subjekto, į kurią investuota, finansinius ir veiklos politikos sprendimus, nekontroliuojant šios politikos.

Dalininkas – jungtinės sutarties subjekto dalininkas, bendrai su kitais dalininkais kontroliuojantis tą jungtinės sutarties subjektą.

Sutartimi įteisintas susitarimas

6. Skirtumas tarp bendros kontrolės ir investicijų į asocijuotus ūkio subjektus, kuriems investuotojas daro reikšmingą įtaką (žr. 7-ąjį tarptautinį viešojo sektoriaus apskaitos standartą (TVSAS) „Investicijų į asocijuotus ūkio subjektus apskaita“), yra tas, kad vykdydami bendrą kontrolę dalininkai sudaro įpareigojantį susitarimą. Šiame standarte susitarimas apima visus įpareigojančius dalininkų susitarimus. Iš esmės tai reiškia, kad susitarimas šalims suteikia tokias pat teises ir įsipareigojimus kaip ir sutartis. Pavyzdžiui, dvi ministerijos gali oficialiai susitarti įsteigti jungtinės sutarties subjektą, bet šis susitarimas neišforminamas sutartimi, nes šioje jurisdikcijoje atskiros ministerijos negali būti savarankiškai veikiančios juridiniai ūkio subjektai, turintys teisę sudaryti sutartis. Įpareigojančiu susitarimu neįteisintas įsipareigojimas vykdyti bendrą (jungtinę) kontrolę šiame standarte nelaikomas jungtinės sutarties subjektu.
7. Susitarimas gali būti įrodomas įvairiai, pavyzdžiui, dalininkų sutartimi ar dalininkų derybų protokolu. Kai kuriais atvejais susitarimas įtraukiamas į įstatymų galios teisės aktus, sutartis ar kitus jungtinės sutarties subjekto įstatus. Kad ir kokia būtų forma, susitarimas paprastai būna rašytinis ir jame nurodomi šie dalykai:
 - a) jungtinės sutarties subjekto veikla, veiklos laikotarpis ir įsipareigojimai, susiję su atskaitomybės teikimu;
 - b) jungtinės sutarties subjekto direktorių valdybos arba tolygaus valdymo organo skyrimas ir jungtinės sutarties subjektų dalininkų balsavimo teisės;
 - c) dalininkų kapitalo įmokos; ir
 - d) jungtinės sutarties subjekto rezultatų, pajamų, sąnaudų, perviršio ar deficito arba pinigų srautų pasidalijimas tarp dalininkų.
8. Susitarimu nustatoma bendra (jungtinė) jungtinės sutarties subjekto kontrolė. Šis reikalavimas užtikrina, kad nė vienas dalininkas negali vienašališkai kontroliuoti veiklos. Susitarime nurodoma, kurie jungtinės sutarties subjektui svarbiausi sprendimai privalo būti priimami visų dalininkų sutikimu ir kuriems priimti gali pakakti dalininkų daugumos pritarimo.
9. Susitarime vienas dalininkas gali būti nurodomas kaip jungtinės sutarties subjekto valdytojas ar vadovas. Valdytojas nekontroliuoja jungtinės sutarties subjekto, bet veikia laikydamasis finansinės ir veiklos politikos, kuriai dalininkai pritarė susitarimu, ir kurią valdytojas įgaliotas vykdyti. Jeigu valdytojas turi teisę vadovauti finansinei bei veiklos politikai, vadinasi, jis kontroliuoja rizikos įmonę ir ta rizikos įmonė yra valdytojo kontroliuojamas ūkio subjektas, o ne jungtinės sutarties subjektas.

Ekonominis ūkio subjektas

10. Šiame standarte vartojama sąvoka „ekonominis ūkio subjektas“ finansinėje atskaitomybėje reiškia, kad tai yra ūkio subjektų grupė, kurią sudaro kontroliuojantysis ūkio subjektas ir kontroliuojamieji ūkio subjektai.
11. Kartais vartojamos kitos su ekonominiu ūkio subjektu susijusios sąvokos, tokios kaip „administracinis ūkio subjektas“, „finansinis ūkio subjektas“, „konsoliduotas ūkio subjektas“ ir „grupė“.
12. Ekonominį ūkio subjektą gali sudaryti ūkio subjektai, kurie vykdo tiek socialinės politikos, tiek komercinę veiklą. Pavyzdžiui, valstybinis aprūpinimo būstais departamentas gali būti ekonominis ūkio subjektas, kurį sudaro ūkio subjektai, aprūpinantys būstais už nustatytą mokestį, ir ūkio subjektai, kurie aprūpina būstais vykdydami komercinę veiklą.

Jungtinės sutarties subjektų formos

13. Daug viešojo sektoriaus ūkio subjektų steigia jungtinės sutarties subjektus, kad galėtų plėtoti įvairią veiklą. Šios veiklos pobūdis įvairuoja nuo komercinės veiklos vykdymo iki nemokamų paslaugų bendruomenei teikimo. Jungtinės sutarties subjekto veiklos sąlygos yra nustatytos sutartyse ar kituose įpareigojančiuose susitarimuose ir paprastai apibrėžia pradinis jungtinės sutarties subjektų dalininkų įnašus ir pajamų ar kitos naudos (jei tokia yra) bei sąnaudų pasidalijimą tarp dalininkų.
14. Jungtinės sutarties subjektai gali būti skirtingos formos ir struktūros. Šiame standarte išskiriami trys plačiausiai paplitę tipai – bendrai kontroliuojama veikla, bendrai kontroliuojamas turtas ir bendrai kontroliuojami ūkio subjektai, kurie bendrai apibūdinami kaip jungtinės sutarties subjektai ir atitinka jų apibrėžimą. Visiems jungtinės sutarties subjektams būdinga:
 - a) du arba daugiau dalininkų sieja susitarimas; ir
 - b) susitarimas nustato bendrą (jungtinę) kontrolę.

Būsimoji ekonominė nauda arba paslaugos

15. Turtas yra priemonė ūkio subjektui siekti savo tikslų. Turtas, naudojamas ūkio subjekto veikloje prekėms ir paslaugoms teikti, bet tiesiogiai nekuriantis grynujų pinigų įplaukų, dažniausiai apibrėžiamas kaip turtas, teikiantis „paslaugas“. Turtas, kuris naudojamas grynosioms pinigų įplaukoms kurti, dažniausiai apibrėžiamas kaip turtas, teikiantis „būsimąją ekonominę naudą“. Atsižvelgiant į visus tikslus, kuriems turtas gali būti panaudotas, pagrindinėms turto savybėms apibrėžti šiame standarte vartojama sąvoka „būsimoji ekonominė nauda arba paslaugos“.

Valstybės įmonės

16. Sąvoka „valstybės įmonės“ (VI) apima pardavimais užsiimančias įmones, tokias kaip komunalinės įmonės, taip pat finansų įstaigas, tokias kaip finansų institucijos. Iš esmės VI nesiskiria nuo ūkio subjektų, kurie vykdo panašią veiklą privačiame sektoriuje. VI paprastai veikia siekdamos pelno, tačiau kai kurios jų gali turėti ribotų bendruomeninių paslaugų teikimo įpareigojimų ir privalo tam tikrus asmenis ir organizacijas aprūpinti prekėmis ir paslaugomis nemokamai arba už labai mažą mokestį. 6-ajame TVSAS „Konsoliduota finansinė atskaitomybė ir kontroliuojamųjų ūkio subjektų apskaita“ pateikiamos nuorodos, kaip finansinėje atskaitomybėje nustatyti, ar yra kontrolė. Šiomis nuorodomis turi būti vadovaujama nustatant, ar VI yra kontroliuojama kito viešojo sektoriaus ūkio subjekto.

Grynasis turtas / nuosavas kapitalas

17. Sąvoka „grynasis turtas / nuosavas kapitalas“ šiame standarte vartojama kalbant apie likutį finansinės būklės ataskaitoje (turtas minus įsipareigojimai). Grynasis turtas / nuosavas kapitalas gali būti teigiamas arba neigiamas. Vietoj „grynojo turto / nuosavo kapitalo“ gali būti vartojamos ir kitos sąvokos, kai jų reikšmė yra aiški.

Bendrai kontroliuojama veikla

18. Kai kurių jungtinės sutarties subjektų veikloje naudojamas dalininkų turtas ir kiti ištekliai nesteigiant korporacijos, partnerystės ar kitokio ūkio subjekto ar finansinės struktūros, kuri būtų atskira nuo dalininkų. Kiekvienas dalininkas naudoja savo ilgalaikį materialųjį turtą ir įneša savo atsargas. Be to, jis patiria sąnaudas, prisiima įsipareigojimus ir padidina savo lėšas, dėl kurių atsiranda įsipareigojimai. Jungtinės sutarties subjekto veiklą, kartu su panašia dalininko veikla, gali vykdyti dalininko darbuotojai. Jungtinės sutarties subjekto sutartyje paprastai nurodomi pardavimo, bendro produkto ar paslaugų teikimo pajamų ir bendrai patirtų sąnaudų paskirstymo dalininkams būdai.
19. Bendrai kontroliuojamos veiklos pavyzdys galėtų būti tokia veikla, kai du ar daugiau dalininkų sujungia savo veiklą, išteklius ir patirtį, kad būtų kartu gaminamas, pristatomas ir platinamas tam tikras produktas, pavyzdžiui, lėktuvas. Kiekvienas dalininkas atlieka atskirą gamybos proceso dalį ir patiria savo išlaidas, o pardavęs lėktuvą gauna dalį susitarime nustatytų pajamų. Kitas pavyzdys galėtų būti, kai du ūkio subjektai sujungia savo veiklą, išteklius ir patirtį, kad būtų kartu teikiama paslauga, pavyzdžiui, senelių priežiūra, kai pagal susitarimą savivaldybė teikia namų priežiūrą, o vietinė liginė – medicininės priežiūros paslaugas. Kiekvienas dalininkas patiria savo išlaidas ir gauna susitarime nustatytą dalį pajamų, tokių kaip paslaugų gavėjų mokėjimai ar valstybės subsidijos.
20. *Dalininkas, atsižvelgdamas į jam priklausančią bendrai kontroliuojamos veiklos dalį, savo atskiroje ir konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje turi pripažinti:*

a) turtą, kurį jis kontroliuoja, ir įsipareigojimus, kuriuos jis prisiima; ir

b) sąnaudas, kurias jis patiria, ir pajamų dalį, kurią jis gauna pardavęs jungtinės sutarties subjekto prekes ar suteikęs paslaugas.

21. Kadangi turtas, išsipareigojimai, pajamos (jei yra) ir sąnaudos jau yra pripažintos atskiroje dalininko finansinėje atskaitomybėje, vadinasi, ir konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje, dalininkui sudarant konsoliduotą finansinę atskaitomybę šių straipsnių nereikia tikslinti ar atlikti kitų konsolidavimo procedūrų.
22. Atskirų jungtinės sutarties subjekto apskaitos dokumentų gali būti nereikalaujama, todėl jo finansinė atskaitomybė gali būti nesudaroma. Tačiau jungtinės sutarties subjekto dalininkai gali rengti valdymo ataskaitas siekdami įvertinti jungtinės sutarties subjekto rezultatus.

Bendrai kontroliuojamas turtas

23. Keli jungtinės sutarties subjekto dalininkai bendrai kontroliuoja ir dažnai turi bendrą vieno ar daugiau turto vienetų, kurie buvo perduoti arba įsigyti jungtinės sutarties subjekto veiklai ir tikslams, nuosavybę. Šis turtas naudojamas dalininkų naudai gauti. Kiekvienas dalininkas naudodamas turtą gali gauti iš jo gaunamų rezultatų dalį ir kiekvienam jų tenka sutarta patirtų sąnaudų dalis.
24. Tokie jungtinės sutarties subjektai veikia nesteigdami korporacijos, partnerystės ar kitokio ūkio subjekto, ar finansinės struktūros, kuri būtų atskira nuo dalininkų. Kiekvienas dalininkas kontroliuoja savo būsimosios ekonominės naudos ar paslaugų dalį per jam priklausančią bendrai kontroliuojamo turto dalį.
25. Kai kurioje viešojo sektoriaus veikloje naudojamas bendrai kontroliuojamas turtas. Pavyzdžiui, savivaldybė gali susitarti su privataus sektoriaus įmone nutiesti mokamą kelią. Kelias garantuoja piliečiams geresnį susisiekimą tarp savivaldybės pramoninio rajono ir uosto. Privačiai įmonei kelias taip pat užtikrina tiesioginį susisiekimą tarp jos gamybos cechų ir uosto. Savivaldybės ir privataus sektoriaus įmonės susitarimas nustato kiekvienos šalies pajamų ir sąnaudų, susijusių su kelio tiesyba, dalį. Atitinkamai kiekvienas dalininkas gauna ekonominės naudos ar paslaugų iš bendrai kontroliuojamo turto ir patiria sutartą išlaidų, susijusių su kelio naudojimu, dalį. Panašiai įvairioje naftos, dujų ir mineralinių iškasenų gavybos veikloje naudojamas bendrai kontroliuojamas turtas; pavyzdžiui, daugelis naftos gavybos ūkio subjektų gali bendrai kontroliuoti ir eksploatuoti naftos vamzdyną. Kiekvienas dalininkas naudoja vamzdyną savam produktui tiekti ir už tai padengia sutartą vamzdyno naudojimo sąnaudų dalį. Kitas bendrai kontroliuojamo turto pavyzdys – du ūkio subjektai bendrai kontroliuoja turtą ir kiekvienas jų gauna nuomos mokesčio dalį bei padengia sąnaudų dalį.
26. *Dalininkas, atsižvelgdamas į jam priklausančią bendrai kontroliuojamo turto dalį, turėtų pripažinti savo atskiroje finansinėje atskaitomybėje, o po to – konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje:*

a) jam priklausančią bendrai kontroliuojamo turto dalį, sugrupuotą pagal turto pobūdį;

- b) visus prisiimtus įsipareigojimus;*
 - c) kartu su kitais dalininkais prisiimtų bet kokių įsipareigojimų, susijusių su jungtinės sutarties subjektu, dalį;*
 - d) visas pajamas, gautas pardavus ar sunaudojus jam priklausančią jungtinės sutarties subjekto rezultatų dalį, kartu su jam priklausančia visų jungtinės sutarties subjekto patirtų sąnaudų dalimi; ir*
 - e) visas sąnaudas, kurias jis patyrė dėl savo dalies jungtinės sutarties subjekte.*
27. Kiekvienas dalininkas, atsižvelgdamas į jam priklausančią bendrai kontroliuojamo turto dalį, įtraukia į savo apskaitos dokumentus ir pripažįsta savo atskiroje finansinėje atskaitomybėje, o po to – konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje:
- a) jam priklausančią bendrai kontroliuojamo turto dalį, sugrupuotą pagal turto pobūdį, o ne kaip investiciją. Pavyzdžiui, bendrai kontroliuojamo kelio dalis klasifikuojama kaip ilgalaikis materialusis turtas;
 - b) visus įsipareigojimus, pavyzdžiui, tuos, kurie susidarė finansuojant jam priklausančio turto dalį;
 - c) jam tenkančią jungtinės sutarties subjekto įsipareigojimų, patirtų kartu su kitais dalininkais, dalį;
 - d) visas pajamas, gautas pardavus ar sunaudojus jam priklausančią jungtinės sutarties subjekto rezultatų dalį, kartu su jam priklausančia visų jungtinės sutarties subjekto patirtų sąnaudų dalimi; ir
 - e) visas sąnaudas, kurias jis patyrė dėl savo dalies jungtinės sutarties subjekte, pavyzdžiui, susijusias su dalininko turto dalies finansavimu ir jam priklausančių rezultatų dalies pardavimu.
28. Kadangi turtas, įsipareigojimai, pajamos ir sąnaudos jau pripažintos atskiroje jungtinės sutarties subjekto dalininko finansinėje atskaitomybėje, vadinasi, ir konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje, dalininkui sudarant konsoliduotą finansinę atskaitomybę šių straipsnių nereikia tikslinti ar atlikti kitų konsolidavimo procedūrų.
29. Bendrai kontroliuojamo turto pateikimo apskaitoje būdas parodo jungtinės sutarties subjekto esmę, ekonominę prasmę ir paprastai – jo teisinę formą. Atskiruose jungtinės sutarties subjekto apskaitos įrašuose gali būti pateikta informacija tik apie sąnaudas, kurios tenka visiems dalininkams bendrai ir kurias dalininkai prisiima pagal sutartas dalis. Jungtinės sutarties subjektas gali nesudaryti finansinės atskaitomybės, nors jo dalininkai gali rengti valdymo ataskaitas siekdami įvertinti jungtinės sutarties subjekto rezultatus.

Bendrai kontroliuojami ūkio subjektai

30. Bendrai kontroliuojamas ūkio subjektas – jungtinės sutarties subjektas, įsteigtas korporacijos, partnerystės ar kitokio ūkio subjekto, kurio dalį turi kiekvienas dalininkas, pagrindu. Bendrai kontroliuojamas ūkio subjektas veikia taip pat kaip ir kiti ūkio subjektai ir skiriasi tik tuo, kad susitarimas tarp dalininkų nustato bendrą ūkio subjekto veiklos kontrolę.
31. Bendrai kontroliuojamas ūkio subjektas kontroliuoja jungtinės sutarties subjekto turtą, prisiima įsipareigojimus, patiria sąnaudas ir uždirba pajamas. Jis savo vardu gali sudaryti sutartis ir gauti jungtinės sutarties subjekto veiklai reikalingą finansavimą. Kiekvienas dalininkas turi teisę į bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto rezultatų dalį, nors kai kurie bendrai kontroliuojami ūkio subjektai dalijasi ir jungtinės sutarties subjekto produkcija.
32. Įprastinis bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto pavyzdys galėtų būti du ūkio subjektai, kurie sujungia savo veiklą tam tikroje paslaugų teikimo srityje ir perduoda tam tikrą turtą ir įsipareigojimus bendrai kontroliuojamam ūkio subjektui. Kitas pavyzdys – ūkio subjektas pradeda verslą užsienio šalyje kartu su vyriausybine ar kita tos šalies institucija įsteigdamas savarankišką ūkio subjektą, kurį bendrai kontroliuoja su užsienio šalies vyriausybe ar kita institucija.
33. Daugelio bendrai kontroliuojamų ūkio subjektų pobūdis iš esmės yra panašus į jungtinės sutarties subjektų, apibūdintų kaip bendrai kontroliuojama veikla ar bendrai kontroliuojamas turtas, pobūdį. Pavyzdžiui, dalininkai dėl mokesčių ar kitų priežasčių gali perduoti bendrai kontroliuojamą turtą, tokį kaip kelias, bendrai kontroliuojamam ūkio subjektui. Panašiai dalininkai gali investuoti į bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto turtą, kuris bus naudojamas bendrai. Dėl kai kurios bendrai kontroliuojamos veiklos taip pat gali reikėti įsteigti bendrai kontroliuojamą ūkio subjektą, siekiant ją vykdyti tam tikrais aspektais, pavyzdžiui, projektavimo, rinkodaros, paskirstymo ar produkto priežiūros po pardavimo.
34. Bendrai kontroliuojamas ūkio subjektas tvarko savo apskaitą ir pagal atitinkamus apskaitos standartus sudaro bei teikia finansinę atskaitomybę tuo pačiu būdu kaip ir kiti ūkio subjektai.
35. Kiekvienas dalininkas paprastai įneša į bendrai kontroliuojamą ūkio subjektą pinigus ar kitus išteklius. Šie įnašai įtraukiami į dalininko apskaitą ir pripažįstamas atskiroje jo finansinėje atskaitomybėje kaip investicija į bendrai kontroliuojamą ūkio subjektą.

Konsoliduota dalininko finansinė atskaitomybė

Pagrindinis (principinis) būdas – proporcingas konsolidavimas

36. *Konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje dalininkas turi pateikti jam priklausančią bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto dalį vienu iš dviejų atskaitomybės formų, taikomų proporcingam konsolidavimui.*
37. Dalininko konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje pateikiant jam tenkančią bendrai

kontroliuojamo ūkio subjekto dalį, svarbiausia, kad dalininkas parodytų susitarimo esmę ir ekonominę prasmę, o ne tik konkrečią jungtinės sutarties subjekto struktūrą ar formą. Bendrai kontroliuojamame ūkio subjekte dalininkas kontroliuoja savo būsimosios ekonominės naudos ir paslaugų dalį turėdamas to ūkio subjekto turto ir išsipareigojimų dalį. Esmė ir ekonominė prasmė dalininko konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje parodoma, kai jis pateikia jam tenkančią bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto turto, išsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų dalį taikydamas vieną iš dviejų proporcingo konsolidavimo atskaitomybės formų, aprašytų 39 paragrafe.

38. Atliekant proporcingą konsolidavimą, į konsoliduotą dalininko finansinės būklės ataskaitą įtraukiama turto dalis, kurią jis bendrai kontroliuoja, ir išsipareigojimų dalis, už kurią jis yra bendrai atsakingas. Dalininko konsoliduotoje finansinės veiklos atskaitoje parodoma jam tenkanti bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto pajamų ir sąnaudų dalis. Daugelis proporcingo konsolidavimo procedūrų yra panašios į investicijų į kontroliuojamuosius ūkio subjektus konsolidavimo procedūras, kurios aprašytos 6-ajame TVSAS.
39. Proporcingas konsolidavimas gali būti pateikiamas įvairiomis atskaitomybės formomis. Dalininkas gali paeiliui sujungti bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto turto, išsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų dalį su panašiais savo konsoliduotos finansinės atskaitomybės straipsniais. Pavyzdžiui, jis gali sujungti jam priklausančią bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto atsargų dalį su ekonominio ūkio subjekto atsargomis, o jam priklausančią bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto ilgalaikio materialiojo turto dalį – su tokiu pat ekonominio ūkio subjekto straipsniu. Dalininkas gali pasirinkti kitą būdą ir konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje jam priklausančią bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto turto, išsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų dalį gali parodyti atskirose eilutėse. Pavyzdžiui, dalininkui priklausanti bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto trumpalaikio turto dalis gali būti atskirai parodyta kaip ekonominio ūkio subjekto trumpalaikio turto dalis; jam priklausanti bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto ilgalaikio materialiojo turto dalis gali būti atskirai parodyta kaip ekonominio ūkio subjekto ilgalaikio materialiojo turto dalis. Taikant abi atskaitomybės formas, pateikiamos tapačios grynujų pajamų bei sąnaudų sumos; pagal šį standartą abi formos yra priimtinos.
40. Nesvarbu, kokia proporcingo konsolidavimo forma pasirenkama, negalima atlikti tarpusavio užskaitos, bet kokį turtą ar išsipareigojimus atimant iš kitų išsipareigojimų ar turto arba bet kokias pajamas ar sąnaudas atimant iš kitų sąnaudų ar pajamų, nebent tarpusavio užskaita būtų teisėta ir ji parodytų, kaip tikimasi realizuoti turtą ar apmokėti išsipareigojimą.
41. ***Dalininkas turi nebetaikyti proporcingo konsolidavimo nuo tos dienos, kai jis nustoja bendrai kontroliuoti bendrai kontroliuojamą ūkio subjektą.***
42. Dalininkas nustoja taikyti proporcingo konsolidavimo metodą nuo tos dienos, kai jis nustoja bendrai kontroliuoti bendrai kontroliuojamą ūkio subjektą. Tai gali įvykti, pavyzdžiui, kai dalininkas perleidžia savo dalį ar kai bendrai kontroliuojamam ūkio subjektui nustatomi išoriniai apribojimai ir dėl to jis nebegali siekti savo tikslų.

Leistinas alternatyvus būdas – nuosavybės metodas

- 43. *Konsoliduotoje finansinėje atskaitomybėje dalininkas turi parodyti jam priklausančią bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto dalį taikydamas nuosavybės metodą.***
44. Kai kurie dalininkai savo dalis bendrai kontroliuojamuose ūkio subjektuose atskaitomybėje parodo taikydami nuosavybės metodą, kaip aprašyta 7-ajame TVSAS. Nuosavybės metodo šalininkai įrodinėja, kad nepriimtina jungti kontroliuojamojo ūkio subjekto straipsnius su bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto straipsniais ir kad dalininkai daugiau daro reikšmingą įtaką bendrai kontroliuojamam ūkio subjektui, nei vykdo bendrą (jungtinę) jo kontrolę. Šis standartas nerekomenduoja taikyti nuosavybės metodo, nes proporcingas konsolidavimas geriau parodo dalininkui priklausančios bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto dalies esmę ir ekonominę prasmę, tai yra dalininko būsimosios ekonominės naudos ar paslaugų dalies kontrolę. Nepaisant to, šis standartas leidžia taikyti nuosavybės metodą, kaip leistiną alternatyvų būdą, parodant savo dalį bendrai kontroliuojamuose ūkio subjektuose.
- 45. *Dalininkas turėtų netaikyti nuosavybės metodo nuo tos dienos, kai jis nustoja bendrai kontroliuoti bendrai kontroliuojamą ūkio subjektą arba nustoja daryti jam reikšmingą įtaką.***

Pagrindinio (principinio) ir leistino alternatyvaus būdo taikymo išimtys

- 46. *Toliau pateikiamos dalys turėtų būti registruojamos apskaitoje kaip investicijos:***
- a) *dalį bendrai kontroliuojamame ūkio subjekte, kuri įsigyjama numatant ją artimiausiu metu perparduoti; ir***
 - b) *dalį bendrai kontroliuojamame ūkio subjekte, kurio veiklai būdingi griežti ilgalaikiai apribojimai, labai sumažinantys jo galimybes pervesti lėšas arba teikti kitą nefinansinę naudą dalininkui.***
47. Investicijų apskaitos nurodymus galima rasti tarptautiniuose ir / arba nacionaliniuose apskaitos standartuose.
48. Proporcingas konsolidavimas ir nuosavybės metodas netaikytinas, kai dalis bendrai kontroliuojamame ūkio subjekte įsigyjama ir laikoma numatant ją artimiausiu metu perparduoti. Jie taip pat netaikytini, kai bendrai kontroliuojamo ūkio subjekto veiklai būdingi griežti ilgalaikiai apribojimai, kurie labai sumažina galimybes pervesti lėšas arba teikti kitą nefinansinę naudą dalininkui.
- 49. *Nuo tos dienos, kai bendrai kontroliuojamas ūkio subjektas tampa ūkio subjekto dalininko kontroliuojamu ūkio subjektu, dalininkas savo dalį į apskaitą įtraukia pagal 6-ąjį TVSAS.***

Atskira dalininko finansinė atskaitomybė

50. Kai kuriose jurisdikcijose dalininkai gali sudaryti atskirą finansinę atskaitomybę, kad atitiktų

įstatymų numatytus reikalavimus. Atskira finansinė atskaitomybė rengiama siekiant patenkinti daugelį poreikių, todėl skirtingose jurisdikcijose atskaitomybės sudarymo praktika yra skirtinga. Šis standartas nė vienam būdai neteikia pirmenybės.

Sandoriai tarp dalininko ir jungtinės sutarties subjekto

51. *Kai dalininkas įneša turtą ar jį parduoda jungtinės sutarties subjektui, kiekvieno sandorio pelno ar nuostolio dalis turi būti pripažįstama pagal sandorio esmę. Kol turtas išlieka jungtinės sutarties subjekte, numatant, kad dalininkas perdavė reikšmingą rizikos ir naudos, susijusios su turto nuosavybe, dalį, dalininkas turi pripažinti tik tą pelno dalį, kuri priskirtina kitiems dalininkams tenkančiai turto daliai. Dalininkas turi pripažinti visą nuostolio sumą, kai įnašas arba pardavimas rodo, kad sumažėjo trumpalaikio turto grynoji galimo realizavimo vertė arba atsirado nuostolis dėl turto vertės sumažėjimo.*
52. Kai dalininkas įsigyja turtą iš jungtinės sutarties subjekto, jis neturi pripažinti jam tenkančios jungtinės sutarties subjekto pelno iš sandorio dalies tol, kol turtas nebus perparduotas nepriklausomai šaliai. Nuostolio, susidariusio iš tokio pat sandorio, dalį dalininkas turi pripažinti taip pat kaip ir pelną, išskyrus tai, kad nuostolis turi būti nedelsiant pripažįstamas, kai dėl jo sumažėja trumpalaikio turto grynoji galimo realizavimo vertė ar kai atsiranda nuostolis dėl turto vertės sumažėjimo.
53. Siekdamas įvertinti, ar sandoris tarp dalininko ir jungtinės sutarties subjekto įrodo, kad sumažėjo turto vertė, dalininkas nustato turto atsiperkamąją vertę pagal atitinkamas turto vertės sumažėjimo nustatymo taisykles. Nustatant naudojimo vertę, būsimieji pinigų srautai iš turto įvertinami darant prielaidą, kad jungtinės sutarties subjektas naudos turtą nuolat, o naudojimo laiko pabaigoje jį realizuos.

Jungtinės sutarties subjekto dalis investuotojo finansinėje atskaitomybėje

54. *Jungtinės sutarties subjekto investuotojas, nevykdantis bendros (jungtinės) kontrolės, bet darantis reikšmingą įtaką jungtinės sutarties subjektui, turi parodyti finansinėje atskaitomybėje jam priklausančią jungtinės sutarties subjekto dalį pagal 7-ąjį TVSAS.*
55. 39-asis tarptautinis apskaitos standartas (TAS) „Finansinės priemonės: pripažinimas ir vertinimas” pateikia nurodymus investicijų į jungtinės sutarties subjektus apskaitai, kai investuotojas nevykdo bendros (jungtinės) kontrolės ar nedaro reikšmingos įtakos.

Jungtinės sutarties subjektų valdytojai

56. *Jungtinės sutarties subjekto valdytojai ar vadovai visus atlygius turi registruoti apskaitoje pagal atitinkamus standartus, kurie nustato mainų sandorių pajamų apskaitos tvarką.*
57. Vienas ar daugiau dalininkų gali veikti kaip jungtinės sutarties subjekto valdytojas ar vadovas. Valdytojams už tokių pareigų atlikimą paprastai mokamas valdytojo atlygis. Jungtinės sutarties subjektas tokį atlygį įtraukia į sąnaudas.

Atskleidimas

58. *Pagal atitinkamus standartus, kurie nustato atidėjinių, neapibrėžtųjų įsipareigojimų ir neapibrėžtojo turto apskaitos tvarką, dalininkas turi atskleisti:*
- a) *atskirai nuo kitų neapibrėžtųjų įsipareigojimų turi nurodyti bendrą šių neapibrėžtųjų įsipareigojimų sumą, nebent nuostolio tikimybė maža:*
 - i) *visus neapibrėžtuosius įsipareigojimus, tenkančius dalininkui dėl jo dalies jungtinės sutarties subjektuose, ir dalininkui priklausančią kiekvieno neapibrėžtojo įsipareigojimo, kuris tenka jam ir kitiems jungtinės sutarties subjekto dalininkams kartu, dalį;*
 - ii) *jam tenkančią pačių jungtinės sutarties subjektų neapibrėžtųjų įsipareigojimų dalį, už kurią jis yra santykinai atsakingas; ir*
 - iii) *tuos neapibrėžtuosius įsipareigojimus, kurie atsiranda dėl to, kad dalininkas yra santykinai atsakingas už kitų jungtinės sutarties subjekto dalininkų įsipareigojimus; ir*
 - b) *trumpą aprašymą šio neapibrėžtojo turto ir, jei tai praktiška, iš to turto laukiamos ekonominės naudos ar paslaugų finansinio poveikio įvertinimą:*
 - i) *viso dalininko neapibrėžtojo turto, gauto dėl jo dalies jungtinės sutarties subjektuose, ir jam priklausančios bet kokio neapibrėžtojo turto, kuris tenka visiems jungtinės sutarties dalininkams bendrai, dalies; ir*
 - ii) *dalininkui tenkančios pačių jungtinės sutarties subjektų neapibrėžtojo turto dalies.*
59. *Dalininkas, atsižvelgdamas į savo dalį jungtinės sutarties subjektuose, atskirai nuo kitų įsipareigojimų privalo atskleisti bendrą šių įsipareigojimų sumą:*
- a) *visų savo įsipareigojimų, susijusių su kapitalu ir su jam tenkančia visų kapitalo įsipareigojimų dalimi, kuri tenka bendrai jam ir kitiems dalininkams, sumą; ir*
 - b) *jam tenkančios pačių jungtinės sutarties subjektų kapitalo įsipareigojimų dalies sumą.*
60. *Dalininkas turi atskleisti, išvardyti ir aprašyti savo dalis reikšminguose jungtinės sutarties subjektuose ir nuosavybės dalį bendrai kontroliuojamuose ūkio subjektuose. Dalininkas, kuris taiko proporcingą konsolidavimą, dalis bendrai kontroliuojamuose ūkio subjektuose parodydamas pagal kiekvieną eilutę, arba nuosavybės metodą, turi atskleisti bendras kiekvieno trumpalaikio ir ilgalaikio turto, trumpalaikių ir ilgalaikių įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų sumas, kurios jam tenka jungtinės sutarties subjektuose.*
61. *Dalininkai, kurie nesudaro konsoliduotos finansinės atskaitomybės dėl to, kad neturi kontroliuojamųjų ūkio subjektų, turi atskleisti informaciją, kurios reikalauja 58, 59 ir 60 paragrafai (jei taikomi).*

62. Įprasta, kad dalininkai, nesudarantys konsoliduotos finansinės atskaitomybės dėl to, kad neturi kontroliuojamųjų ūkio subjektų, pateiktą tą pačią informaciją apie savo dalis jungtinės sutarties subjektuose kaip ir tie dalininkai, kurie sudaro konsoliduotą finansinę atskaitomybę.

Pereinamosios nuostatos

63. *Jei taikomas šiame standarte aprašytas pagrindinis (principinis) būdas, nereikalaujama, kad ūkio subjektai eliminuotų likučius ir tarpusavio sandorius, tarp jų pačių, jų kontroliuojamųjų ūkio subjektų ir ūkio subjektų, kuriuos jie bendrai kontroliuoja, tris ataskaitinius laikotarpius nuo šio standarto taikymo pradžios.*

64. Ūkio subjektai, pradėję taikyti šį standartą, gali turėti daug kontroliuojamųjų ir bendrai kontroliuojamųjų ūkio subjektų kurie yra sudarę daug reikšmingų sandorių. Todėl iš pradžių gali būti sunku nustatyti visus sandorius ir likučius, kurie turi būti eliminuoti rengiant finansinę atskaitomybę. Dėl šios priežasties 63 paragrafas laikinai atleidžia nuo reikalavimo eliminuoti visus likučius ir sandorius tarp ūkio subjektų ir jų bendrai kontroliuojamųjų ūkio subjektų.

65. *Kai ūkio subjektai taiko 63 paragrafo pereinamąsias nuostatas, jie turi atskleisti faktą, kad ne visi likučiai ir tarpusavio sandoriai buvo eliminuoti.*

Įsigaliojimo data

66. *Šis tarptautinis viešojo sektoriaus apskaitos standartas turi būti taikomas sudarant 2001 m. liepos 1 d. ir vėliau prasidedančių laikotarpių metinę finansinę atskaitomybę. Skatinama jį taikyti anksčiau.*

67. Jei ūkio subjektas pradeda taikyti kaupimo principą, kuris numatytas Tarptautiniuose viešojo sektoriaus apskaitos standartuose, po šio standarto įsigaliojimo šis standartas turi būti taikomas sudarant ataskaitinio laikotarpio, kuriuo pradėtas taikyti kaupimo principas, ir vėlesnių laikotarpių finansinę atskaitomybę.

Palyginimas su 31-uoju TAS

8-asis tarptautinis viešojo sektoriaus apskaitos standartas (TVSAS) „Jungtinės sutarties subjektų finansinė atskaitomybė“ yra parengtas pagal 31-ąjį tarptautinį apskaitos standartą (TAS) „Bendrų įmonių finansinė atskaitomybė“. Pagrindiniai 8-ojo TVSAS ir 31-ojo TAS skirtumai:

- 8-ajame TVSAS, palyginti su 31-uoju TAS, pateikiami išsamesni paaiškinimai, kaip taikyti standartus viešojo sektoriaus ūkio subjektams.
- 8-ajame TVSAS vartojamos kitokios sąvokos nei 31-ajame TAS. Pačios svarbiausios 8-ojo TVSAS sąvokos yra „ūkio subjektas“, „pajamos“, „finansinės veiklos ataskaita“, „finansinės būklės ataskaita“ ir „grynasis turtas / nuosavas kapitalas“. Analogiškos 31-ojo TAS sąvokos yra „įmonė“, „pajamos“, „pelno (nuostolio) ataskaita“, „balansas“ ir „nuosavas kapitalas“.
- 8-ajame TVSAS pateikiami skirtingi specialiųjų sąvokų apibrėžimai, palyginti su 31-uoju TAS (5 paragrafas).
- Palyginti su 31-uoju TAS, 8-ajame TVSAS pateikiamas kitoks jungtinės sutarties subjektų apibrėžimas. Sąvoka „sutartimi įformintas susitarimas“ buvo pakeista sąvoka „įpareigojantis susitarimas“.
- 8-ajame TVSAS numatytos pereinamosios nuostatos, kurios leidžia ūkio subjektams, kurie taiko pagrindinį (principinį) būdą, neeliminuoti visų likučių ir sandorių tarp ūkio subjektų ekonominio ūkio subjekto viduje tris ataskaitinius laikotarpius nuo šio standarto taikymo pradžios.